

Datum

2025-05-23

Adress

205 80 Malmö

Diarienummer

ASN-2025-5651

Yttrande

Till

Kommunstyrelsen

Remiss angående Remiss Socialdepartementet Jobbpremien - ett incitament för att öka drivkrafterna till självförsörjning

STK-2025-575

Arbetsmarknads- och socialnämnden beslutar att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Arbetsmarknads- och socialnämnden bedömer att en jobbpremie inte har en avgörande effekt för att biståndsmottagare som står långt från arbetsmarknaden börjar arbeta och ser att jobbpremien oftast skulle gå till personer som redan har ekonomiska incitament att gå från försörjningsstöd till arbete.

I det fall en jobbpremie införs anser nämnden att en begränsning av jobbpremien till hushåll med barn bör övervägas och att det är viktigt att ställa krav på lön i nivå med gällande kollektivavtal för att undvika lönedumpning.

Nämnden bedömer att förslaget om jobbpremie endast innebär marginella kostnadsökningar för staden, samtidigt som den kan ge positiva effekter för enskilda Malmöbor och deras familjer i form av en period med ökad disponibel inkomst och mindre ekonomisk utsatthet.

Nämnden ställer sig bakom förslaget att Försäkringskassan prövar och beslutar om en eventuell jobbpremie och förslaget om att jobbpremien ska utvärderas.

Yttrande

Förslaget om jobbpremie bygger på antagandet att ökat ekonomiskt utbyte kan motivera biståndsmottagare att börja arbeta och bli självförsörjande. Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att detta antagande har begränsningar och promemorians redogörelse av utvärderingar av tillfälliga jobbpremier i Europa (avsnitt 2.5) visar inga effekter på sysselsättningen för biståndsmottagare.

En Jobbpremie bedöms inte ha en avgörande effekt för att biståndsmottagare som står långt från arbetsmarknaden börjar arbeta

En stor del av gruppen som uppbär försörjningsstöd står långt från arbetsmarknaden och har begränsade förutsättningar och möjligheter att få ett arbete, åtminstone på kort sikt, oavsett om de ekonomiska incitamenten ökar eller ej. Nämnden bedömer att jobbpremien inte har en avgörande effekt för att den gruppen ska komma ut på arbetsmarknaden.

Jobbpremien skulle oftast gå till personer som redan har ekonomiska incitament att gå från försörjningsstöd till arbete

Om en person i små eller relativt små hushåll börjar arbeta heltid innebär det redan idag, i de flesta fall, att hushållet blir självförsörjande och att hushållets disponibla inkomst ökar.

Av tabell 20.1, sid 1333 i utredningen *Stärkta drivkrafter och möjligheter för biståndsmottagare (SOU 2025:15)* framgår att 67 procent av biståndshushållen i Sverige 2022 bestod av en person utan barn. Lägger man till hushåll som bestod av två personer utan barn ökar andelen till 72 procent. Om man även adderar hushåll med ett barn uppgår andelen till hela 83 procent av biståndshushållen.

Nämnden ser därmed att en jobbpremie i de allra flesta fall skulle beviljas till personer som redan har ekonomiska incitament att gå från försörjningsstöd till arbete oberoende av om stödet fanns eller ej.

Arbetsmarknads- och socialnämndens överväganden i det fall jobbpremien införs

Överväg en begränsning av jobbpremien till hushåll med barn

Hushåll *utan* barn har redan idag ekonomiska incitament att gå från försörjningsstöd till arbete. Nämnden anser därför att det bör övervägas om jobbpremien ska begränsas till att endast omfatta hushåll med barn. Det skulle göra jobbpremien mer träffsäker och kunna fungera kompenserande i förhållande till minskningen av bostadsbidraget för barnhushåll som följer av att en vuxen börjar arbeta.

Ställ krav på lön i nivå med gällande kollektivavtal för att undvika lönedumpning

En skattefri jobbpremie på 15 procent av bruttolönen riskerar att leda till att personer som uppbär försörjningsstöd tar jobb med lägre löner. Det skulle kunna innebära risker för lönedumpning inom vissa branscher.

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att det bör vara ett krav att lönenivån ligger i nivå med gällande kollektivavtal för att en jobbprenie ska beviljas. Försäkringskassan bör åläggas att kontrollera lönenivån i samband med ansökan om jobbprenie.

Nämnden tillstyrker förslaget om att Försäkringskassan prövar och beslutar om jobbpremien

Jobbpremien är en statlig ersättning som baseras på inkomst vilket talar för att jobbpremien ska hanteras av en statlig myndighet. Försäkringskassan har också en utvecklad infrastruktur för att hantera utbetalningar till enskilda.

Arbetsmarknads- och socialnämnden vill betona vikten av att Försäkringskassan kontrollerar att den sökandes inkomstuppgifter är riktiga för att minska risken för felaktiga utbetalningar och bidragsbrott.

Nämnden tillstyrker förslaget att Socialstyrelsen får i uppdrag att ta fram ett informationsmaterial

Arbetsmarknads- och socialnämnden instämmer i att en förutsättning för att jobbpremien ska kunna ge positiva sysselsättningseffekter är att biståndsmottagare känner till samt förstår vad jobbpremien kan innebära för dem. Nämnden tillstyrker förslaget att Socialstyrelsen får i uppdrag att ta fram informationsmaterial som kommunerna kan använda för att informera dem som kvalificerar sig för en jobbprenie.

Nämnden tillstyrker förslaget kring framtagande av statistik och utvärdering av jobbpremien

Det är bra att Försäkringskassan föreslås få ett uppdrag att ta fram löpande individstatistik som möjliggör utvärdering av jobbpremien. En lämplig myndighet bör ges i uppdrag att utvärdera effekterna av jobbpremien.

Konsekvenser för staten, kommuner och enskilda

I promemorian redovisas att införandet av en jobbprenie i huvudsak kommer att innebära kostnader för staten genom kostnader för själva premien, kostnader för handläggning hos Försäkringskassan samt vissa kostnader för övriga myndigheter och allmänna förvaltningsdomstolar.

När det gäller konsekvenser för kommunerna bedömer promemorian att kommunerna endast får marginella kostnadsökningar för att lämna information till Försäkringskassan och för information till enskilda om jobbpremien. Därtill kommer eventuella positiva effekter på sysselsättning och biståndsmottagande i målgruppen. Nämnden instämmer i promemorians bedömning.

För enskilda kvinnor och män som uppfyller kriterierna innebär jobbpremien att de och eventuella hushållsmedlemmar kommer att få en ökad disponibel inkomst under en begränsad period jämfört med hur det ser ut idag. För barnen i dessa hushåll ser nämnden att jobbpremien innebär positiva konsekvenser i form av högre ekonomisk standard och mindre ekonomisk utsatthet, dock endast under en begränsad period på 18 månader.

I promemorian bedöms jobbpremien inte antas ha någon nämnvärd effekt på den ekonomiska jämställdheten mellan kvinnor och män. Arbetsmarknads- och socialnämnden delar den bedömningen.

Ordförande

Sedat Arif

Förvaltningsdirektör

Britt-Marie Pettersson

I ärendet har Farishta Sulaiman (M), Ingrid Gunnarsson (M) och Anna Maria Christina Adell (M) reserverat sig muntligt mot beslutet, till förmån för Moderaternas yrkande.

I ärendet har Jacqueline Maly (SD) och Mia Lindqvist (SD) reserverat sig skriftligt mot beslutet, till förmån för Sverigedemokraternas yrkande.